

YTTRANDE

2017-03-02

ku-remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar – Medieutredningens slutbetänkande En gränsöverskridande mediepolitik. För upplysning, engagemang och ansvar (SOU 2016:80)

Gratistidningarnas förening

Gratistidningarnas förening representerar 144 lokalt utgivna gratistidningar, hemdistribuerade till varje brevlåda och hushåll i utgivningsområdet. Gratistidningarna i Sverige har en veckoupplaga på över 5 miljoner exemplar vilket gör att de når hem till i stort sett varje svenskt hushåll. Den genomsnittliga läsarräckvidden är 62 procent.

Sammantaget har gratistidningarna en fantastisk räckvidd ut till svenska folket.

Det finns en utbredd felaktig föreställning om vad en gratistidning är. Därför är ett förtydligande på sin plats. Gratistidning likställs ofta med EN tidning - Metro, dvs en daglig ställdistribuerad tidning. De tidningar vi refererar till som gratistidningar är de övriga 270 lokala nyhetstidningarna som distribueras veckovis hem till varje brevlåda och hushåll. Det är en milsvid demokratisk skillnad på att distribuera hem till ALLA hushåll och ställdistribuera i tunnelbanan.

Synpunkter på utredningen

Gratistidningarna anser att medieutredningen tagit en bra ansats och intentionen att förändra mediepolitiken är tydlig och även innovativ i många delar. Man har i förslaget öppnat upp för ett bredare demokratiskt stöd och släpper in nya medieformer och kanaler. Det är i huvudsak bra och det skapar en förnyelse av mediefloran i Sverige. Detta är inte oproblematiskt, men nödvändigt, och den tilltänkta mediestödsnämnden får en grannlaga uppgift att värdera och bedöma kandidater för stödet.

Utredningen missar målet på en punkt

7.3 Mediestödsförordningens innehåll

Mediestödet kunde med små medel förstärka den lokala demokratin och journalistiken genom att öppna upp för digitala medier men även gratisdistribuerade traditionella tidningar med hög räckvidd och penetration ute bland medieborgarna. Dessa tidningar är idag på många platser den enda lokala informationskanalen. Den enda aktören som arbetar med lokal journalistik, efter att de regionella dagstidningarna sedan länge stängt sina redaktioner. Affärsmodellen för

dessa gratistidningar bygger i huvudsak på annonsfinansiering. Den genomsnittliga svenska gratistidningen har en andel redaktionellt innehåll om knappt 40 procent. Övrigt innehåll är lokal annonsering som också har ett informationsvärde för läsaren. Samtidigt som den har ett viktigt värde som tjänst för det lokala näringslivet och dess förmåga att skapa lokala affärer.

Utredningen föreslår att mediestödsförordningen reglerar ett antal trösklar för inträde i stödsystemet. En syftar tydligt till att stänga ute Sveriges gratistidningar med sin nuvarande affärsmodell.

7.3.1 Trösklar för inträde i stödsystemet

- Mediestöd får lämnas till allmänna nyhetsmedier som har ett redaktionellt innehåll som utgör minst 60 procent av hela innehållet.

Att man vill stänga ute gratistidningar skriver man uttryckligen på sid 334.

Endags- och tvådagstidningar med en s.k. packningsgrad på 60/40 eller 70/30 procent kan därmed inte komma ifråga för stöd. Vid tidigare översyner av det statliga stödet till dagspressen har man hänvisat till att presspolitiken inte ska omfatta annonstidningar, där det redaktionella innehållet är underordnat.

Att det redaktionella innehållet skulle vara underordnat i en gratistidning är en föråldrad syn som inte passar i en utredning vars syfte är att förnya en mediepolitik och anpassa den efter samtiden och framtiden.

Kravet om 60 procent borgar på intet sätt för att värdet av tidningen ur den lokala medieborgarens perspektiv är bättre än om andelen är 40 procent. Det är innehållet i dessa 40-60 procent som avgör värdet. Därför är det väldigt förvånande att utredningen föreslår att endast 20 procent av innehållet skall vara lokalt producerat?

- Mediestöd får lämnas till allmänna nyhetsmedier som har ett exklusivt, egenproducerat redaktionellt innehåll som utgör minst 20 procent av hela innehållet.

Det går ju stick i stäv med utredningens uppdrag att stärka lokal journalistik? Och står i motsats till det man skriver i förslaget till ny mediestödslag:

7.2 Mediestödslagens innehåll

Syftet med mediestödet ska vara att stärka demokratin i Sverige genom att, via allmänna nyhetsmedier, främja allmänhetens tillgång till oberoende nyhetsförmedling samt möjligheten att ta del av och själva medverka till en mångfald av perspektiv i en bred samhällsdebatt.

Dessa båda trösklar om 60 respektive 20 procent verkar vara bestämda för att passa de traditionella mediehusens printprodukter och innebär i praktiken stimulans för att publicera gemensamt TT material (och liknande) för att tidningen skall upplevas som omfattande. Materialet, som i sig är kvalificerad journalistik har redan publicerats i ett otal kanaler, digitala, radio, TV och har för medieborgaren ringa lokalt värde. Stödet med dessa trösklar missar helt enkelt målet att stärka den lokala journalistiken och den lokala demokratin.

Gratistidningarna föreslår därför justering av de båda trösklarna:

7.3.1 Trösklar för inträde i stödsystemet (Förslag)

- Mediestöd får lämnas till allmänna nyhetsmedier som har ett redaktionellt innehåll som utgör minst 50 procent av hela innehållet.

- Mediestöd får lämnas till allmänna nyhetsmedier som har ett exklusivt, egenproducerat redaktionellt innehåll som utgör minst 30 procent av hela innehållet.

Detta kommer att styra om resurserna från inköp av generellt redaktionellt material (ex. TT) till mer lokal journalistik och skapa relevant lokalt värde för medieborgaren.

Kommentarer på övriga trösklar

- Ansvarig utgivare.

Gratistidningarna ställer sig bakom kravet på ansvarigt utgivarskap och att mediet skall ha en självständig titel.

- God användarförankring.

Den sista tröskeln som föreslås säger att mediet skall ha god användarförankring. Det är i Gratistidningarnas mening ett alltför luddigt krav på tröskel. Det riskerar att skapa en alltför stor godtycklighet för mediestödsnämnden och då denna skall vara bemannad av branschföreträdare så kan flera prekära jävssituationer lätt uppkomma och urholka trovärdigheten för nämnden. Denna tröskel behöver därför ett visst mått av förtydligande.

- Medieetiskt system.

Gratistidningarna ställer sig bakom förslaget att mediestödsnämnden skall kunna ställa krav på att stödmottagaren skall vara ansluten till ett medieetiskt system.

7.3.6 Distributionsstöd

Utredningen föreslår att distributionsstödet skall omfatta och hållas öppet för alla allmänna nyhetsmedier, så även gratistidningar. Det är bra då mediemarknaden blir mer konkurrensneutral. Gratistidningarna reagerar dock på styckets sista formulering:

Om det skulle visa sig att nytillkommande stödmottagare, t.ex. gratistidningskoncerner, trots allt leder till att distributionsstödet totala ram ökar bör ett högsta möjliga stödbelopp övervägas.

Det innebär att om gratistidningar skulle komma ifråga att bli stödmottagare så kanske man måste begränsa stödet. Detta är en olycklig formulering, både i ansats och konsekvens. Om man på allvar vill stimulera en samordning av distributionen, vilket både skulle gynna lokal journalistik och inte minst miljö bör denna typ av begränsning undvikas.

Branschorganisationen
Gratistidningarnas Förening GTF

Mathias Bång
Ordförande

Dennis Oscarsson Krook
Projektledare